

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФОНД ЗА ИНОВАЦИОНУ
ДЕЛАТНОСТ

Бр. 285
12.09. 2011 год.
БЕОГРАД

Фонд за иновациону делатност

Немањина 22-26

Предлог

Програма рада за 2012. годину

Београд, август 2011. године

1. Опште информације о Фонду за иновациону делатност

1.1. Основни подаци о Фонду

Фонд за иновациону делатност (у даљем тексту: Фонд) је основан Законом о иновационој делатности („Службени гласник РС“, бр. 110/2005 и 18/2010) – даље у тексту: Закон. Уписан је код Агенције за привредне регистре под матичним бројем 20154691, ПИБ 104403200 – решење о регистрацији БД 11735 од 26. априла 2006. године.

1.2. Делатност Фонда

Фонд обавља послове у вези са финансирањем припреме, реализације и развоја програма, пројеката и других активности у области спровођења иновационе политике, а нарочито:

- стручне и друге послове у вези са прибављањем средстава Фонда, управљањем тим средствима и њиховим коришћењем;
- посредовање у вези са финансирањем иновационе делатности из средстава међународних организација, финансијских институција и тела, као и домаћих и страних правних и физичких лица, нарочито у областима науке и технологије које стратешки документи утврде као приоритетне;
- вођење базе података о програмима, пројектима и другим активностима у области иновационе делатности које Фонд финансира, као и потребним и расположивим финансијским средствима за њихову реализацију;
- успостављање сарадње са међународним и домаћим финансијским институцијама и другим правним и физичким лицима ради финансирања иновационе делатности, у складу са иновационом политиком и другим стратешким плановима и програмима, као и закљученим међународним уговорима за намене утврђене Законом.

1.3. Полазне основе Програма рада за 2012. годину

Успостављање одрживог развоја привреде и друштва један је од главних циљева дефинисаних у Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2010. до 2015. године коју је усвојила Влада Републике Србије. Један од механизма за реализацију овог циља је успостављање Фонда за иновациону делатност ради обезбеђивања средстава за подстицање иновационе делатности и ради остваривања сарадње са међународним финансијским институцијама у складу са Законом.

Због изузетно малог учешћа приватног сектора у финансирању науке и развоја (*BERD*: 0.065% БДП, *BERD/GERD*: 9.1%) у односу на просек ЕУ 27 земаља (*BERD*: 1.21% БДП, *BERD/GERD*: 63.7%) и ограниченим изворима финансирања, у току су активности на обезбеђивању, односно прикупљању средстава за програме и пројекте Фонда за иновациону делатност кроз предприступне фондове Европске уније, као и разговори са међународним финансијским институцијама.

1.4. Међународни пројекти и активности Фонда у 2012. години

Активности у 2012. години ће бити усмерене на припрему и спровођење пројеката финансирања иновационе делатности из средстава међународних финансијских институција и преприступних фондова Европске комисије и то кроз:

- Реализацију *IPA I* 2011 пројекта (компонента 2 *Support Human Capital Development and Research*), у износу од €8.4 милиона, који имплементира Светска банка са планираним почетком реализације у 2011.¹
- Формирања регионалног фонда ризичног капитала (*Western Balkan Enterprise Innovation Fund-WB ENIF*) у сарадњи са међународним финансијским институцијама, а посебно са Европским инвестиционим фондом, за који ће средства бити обезбеђена у оквиру платформе подршке МСП преко *Western Balkan Investment Framework (WBIF)*.²
- Припрема и реализација компоненте *IPA III (2012-2014 – OP Regional Competitiveness, & Innovation Grant Scheme)* у износу од €15.0 милиона у циљу подстицања трансфера технологије, чији почетак реализације се очекује у 2012 години.³
- Припрема и реализација зајма Светске банке у износу од 50 милиона долара.

За потребе припреме и реализације ових пројеката у складу са захтевима и правилима коришћења ИПА предприступне помоћи, неопходно је да се оперативни трошкови Фонда за иновациону делатност у периоду 2012-2015 у износу од €3.0 милиона покрију из буџета Републике Србије.

2. Програми Фонда: Припрема и реализација

Фонд развија финансијске инструменте подршке раном развоју тржишно оријентисаних иновативних технологија и компанија, повезивању са приватним сектором у области високих технологија, подстицању трансфера технологије, и развоју фондова ризичног капитала чији су циљеви:

- Позиционирање српских иновативних компанија које имају висок потенцијал раста за учешће на међународном тржишту,
- Повећање учешћа приватног сектора а посебно директне инвестиције приватног сектора у истраживање и развој,
- Целокупни развој иновационог потенцијала Србије.

¹ Потписивање уговора о имплементацији између Европске комисије и Светске банке (*Administration Agreement*) и Светске банке и Републике Србије (*Grant Agreement*) се очекује у септембру 2011. године.

² Средства зависе од одлука *Western Balkan Investment Framework* и Европске комисије

³ Средства зависе од одлука Европске комисије

Табела 1. Програми Фонда за иновациону делатност

ПРОГРАМ	ПРОГРАМ	Извори финансирања	Износ финансирања (2012-2015)
<i>Програм раног развоја (MINI GRANTS)</i>	Програм раног развоја треба да обезбеди подршку трансферу идеја, знања и резултата истраживачког рада са академских институција кроз оснивање и развој start-up и spin-off компанија у приватном сектору.	IPA I 2011 пројекта (компонента 2, <i>Support Human Capital Development and Research</i>), који имплементира Светска банка.	€8.4M
<i>Програм партнерства (MATCHING GRANTS)</i>	Програм партнерства има за циљ да поставке улагања приватног сектора у истраживање и развој кроз подстицање партнерства домаћих иновативних компанија са стратешким партнерима и фондовима ризичног капитала.	Платформа подршке МСП преко <i>Western Balkan Investment Framework (WBIF)</i> , која укључује средства Европске комисије, ЕИБа, ЕБРДа и других међународних институција.	€30M
<i>Програм развоја фондова ризичног капитала</i>	Циљеви: развој тржишта ризичног капитала који ће омогућити регионалним и светским инвестиционим групама да кроз учешће у капиталу инвестирају у развој домаћих високотехнолошких компанија кроз ко-финансирање фондова ризичног капитала у сарадњи са међународним финансијским институцијама и приватним сектором.	IPA III (2012-2014 – <i>OP Regional Competitiveness, & Innovation Grant Scheme</i>)	€15M
<i>Нови програми и наставак финансирање постојећих програма</i>	Успостављање и развој пословања центара за трансфер технологија; Успостављање и развој пословања технолошких паркова и центара изврсности; Ко-финансирање заједничких пројеката и програма међународних високотехнолошких компанија са научно-истраживачким организацијама Механизми финансирања за подршку истраживања и иновационих делатности; Побољшање економске конкурентности Србије кроз ефикаснију повезаност између научно-истраживачких институција и приватног сектора са међународним институцијама. Пројекат се развија у оквиру <i>Country Partnership</i> Стратегије и то у области иновација и науке - Innovation, science & technology.	Кредит Светске банке	\$50M

3. ИПА I 2011 пројекат (компонента 2: *Support Human Capital Development and Research*) који имплементира Светска банка

Циљеви овог пројекта су следећи:

- Подршка подизању институционалног капацитета Фонда за иновациону делатност,
- Развој пилот финансијских инструмената за стимулацију иновативних активности новооснованих привредних субјеката и развоју нових тржишно оријентисаних технологија,
- Подршка одабраним научно-истраживачким институтима у трансферу технологија и комерцијализацији и подршка формулисању стратегије реформе научно-истраживачког сектора.

Укупна финансијска средства на располагању од ЕУ ИПА пројекта износе €8.4 милиона.

Табела 2.

	2011	2012	2013	2014	Укупно
Компонента 1.					
Подизање капацитета Фонда за иновациону делатност*	€ 477,407	€ 344,824	€ 231,669	€ 58,100	€ 1,112,000
Компонента 2. *					
Финансијски инструменти (Програм раног развоја и Програм партнерства)		€ 2,500,000	€ 2,500,000	€ 1,000,000	€ 6,000,000
Компонента 3.					
Пилот студије реорганизације института**		€ 300,000	€ 400,000		€ 700,000
Укупни трошкови пројекта	€ 477,407	€ 3,144,824	€ 3,131,669	€ 1,058,100	€ 7,812,000
Накнада за услуге Светске банке (7%)	€ 588,000				€ 588,000
Укупна средства од ЕУ	€ 1,065,407	€ 3,144,824	€ 3,131,669	€ 1,058,100	€ 8,400,000

*Компоненте 1. и 2. имплементира Фонд за иновациону делатност

**Компоненту 3. имплементира Светска банка.

У току 2012. У оквиру овог пројекта имплементираће се Програм раног развоја (*MINI GRANTS*) и Програм партнерства (*MATCHING GRANTS*) кроз јавни позив отворен целе године. Очекује се реализација два циклуса финансирања у 2012. години.

Табела 3.

<p>Програм раног развоја: <i>Mini Grants</i></p>	<p>Величина гранта: до € 80,000</p> <p>Програм раног развоја треба да обезбеди подршку трансферу идеја, знања и резултата истраживачког рада са академских институција, кроз оснивање и развој <i>start-up</i> и <i>spin off</i> компанија у приватном сектору. Потенцијални кандидати су компаније у већинском српском приватном власништву не старије од 2 године.</p> <p>Финансирање овим програмом покрива до 85% трошкова од укупног буџета пројекта и трајању до 1. године, док би се остатак финансирао из других приватних извора.</p>
<p>Програм партнерства: <i>Matching Grants</i></p>	<p>Величина условног гранта: до € 300,000</p> <p>Програм партнерства има за циљ да повећа учешће приватног сектора у финансирању развоја и комерцијализације иновативних технологија. Потенцијални кандидати су компаније у већинском српском приватном власништву не старије од 5 година.</p> <p>Финансирање овим програмом покрива до 70% трошкова од укупног буџета пројекта у трајању до 2. године, док би се остатак финансирао из других приватних извора са опционим <i>royalty</i> од 3-6% заснованим на оствареном профиту (процент од продаје производа или услуге базиране на технологији која се развија из средстава овог условног гранта), до 120% од износа условног гранта који је одобрен у предвиђеном временском периоду.</p>

Пројектне пријаве ће разматрати независна експертска комисија и на основу међународних рецензија припремати образложени предлог пројекта чију реализацију ће Фонд финансирати.

Активности везане за период након одобреног финансирања пројекта укључују праћење имплементације пројекта кроз кварталне извештаје техничког прогреса пројекта као и на финансијски менаџмент пројекта а укључиваће посете компанијама.

У оквиру овог пројекта, Фонд ће организовати тренинге за компаније чији пројекти су одабрани за финансирање. Тренинзи за компаније ће укључити следеће области: Финансијски менаџмент, Интелектуална својина, Развој пословања, Ризични капитал и Менаџмент пројекта.

Фонд ће наставити билатералну сарадњу са Светском банком и Европском комисијом на подизању капацитета Фонда у виду извештавања о реализацији и спровођењу *IPA I 2011* пројекта укључујући и учешће у изради свих потребних правних и оперативних докумената, као и свих потребних корака (на пр. рад са Експертском комисијом, рецензентима пријава, саветницима и експертима Фонда) у ефикасном спровођењу Програма раног развоја (*MINI GRANTS*) и Програма партнерства (*MATCHING GRANTS*).

4. Фонд ризичног капитала Западног Балкана (*Enterprise Innovation Fund - ENIF*)

Western Balkan SME Платформа је регионална иницијатива за стварање платформе финансијске подршке иновативним МСП са високотехнолошким потенцијалом. У сарадњи са земљама из региона Западног Балкана (ЗБ) и са међународним финансијским институцијама, овај вид финансијске подршке развоју иновативних МСП као и унапређењу њиховим изворима финансирања, допринеће економском развоју целог региона. Мала и средња предузећа ће, кроз ову платформу, моћи да приступе финансирању кроз три институције: *Enterprise Innovation Fund*, *Enterprise Expansion Fund*, *Guarantee Facility*, и то кроз две фазе комбинацијом јавних и приватних извора финансирања.

Табела. Приказ структуре Платформе за подршку МСП у земљама Западног Балкана

Институција	Мандат	Величина и Финансијска Структура
<i>Enterprise Innovation Fund (ENIF)</i> ENIF-ом управља приватно руководство које изабере ЕИФ	<ul style="list-style-type: none"> Да се обезбеди финансирање капиталом и хибридном капиталом иновативних <i>start-up</i> компанија ЗБ-а које се налазе у различитим фазама развоја. Инвестициони портфолио: око 20 - 50 МСП-а у различитим фазама развоја пословања. 	<ul style="list-style-type: none"> Почетна величина: €30м ЕК/WBIF €10м ЕИФ €5м ЕБРД €5м Остале МФИ €5м Земље корисници €5м
<i>Enterprise Expansion Fund (ENEF)</i> ENEF-ом управља ЕБРД	<ul style="list-style-type: none"> Да се обезбеди капитал, хибридни капитал и конвертибилне обвезнице за подстицање високог раста МСП-а у ЗБ. Инвестициони портфолио: око 15-20 МСП. 	<ul style="list-style-type: none"> Почетна величина: €50м ЕК/ WBIF €10м ЕИФ €5м ЕБРД €30м Остале МФИ €5м
<i>Guarantee Facility (GF)</i> GF-ом управља ЕИФ	<ul style="list-style-type: none"> Да се побољша могућност за МСП да приступе финансирању од стране банака, као и потенцијално смањење трошкова задуживања ради експанзије. Делимично покриће кредитног ризика од око €140м нових зајмова. 	<ul style="list-style-type: none"> Почетна величина: €20м / €120м ЕК/ WBIF €10м Остали €10м

Све три институције у оквиру Инвестиционог оквира Западног Балкана – *Western Balkan Investment Framework (WBIF) - Enterprise Innovation Fund, Enterprise Expansion Fund, и Guarantee Facility* биће основани под луксембуршком кровном структуром која има за циљ да обезбеди транспарентност и ефикасност у њиховом раду.

У преосталим институцијама управљачка структура биће другачија, *ЕБРД* ће кроз свој *ЛЕФ (Local Enterprise Facility)* управљати *Enterprise Expansion Fund*-ом, док ће ЕИФ управљати са *Guarantee Facility*.

Конкретно, *ENIF* би почео са €30 милиона капитала и инвестиционим портфељом од 20 до 50 иновативних компанија у разним фазама пословног развоја, од ране фазе развоја до фазе експанзије компаније, при чему би вид инвестирања укључио и капитал и хибридни капитал. Поред тога, *ENIF* ће такође деловати као катализатор за развој тржишта ризичног (*venture*) капитала и мобилизацију капитала из приватног сектора кроз мреже пословних анђела, фондове ризичног капитала и стратешке инвеститоре са циљем да се изгради одржив систем *venture* капитала у региону.

ENIF ће успоставити Европски инвестициони фонд у Луксембургу у складу са међународним примерима добре праксе. Инвеститори и све земље из региона ће бити представљени кроз Управни одбор и Саветодавни одбор. Фондом ће управљати независан менаџмент тим *venture* капитала, који ће бити одабран на основу међународног конкурса који ће спровести ЕИФ уз Европску банку за обнову и развој (ЕБРД). Фонд ће успоставити канцеларије у Београду и Загребу и имаће представнике за остале земље Западног Балкана. Одлуке о инвестирању биће искључиво у надлежности независног менаџмент тима.

Активности ће се усмерити и на установљавање локалне канцеларије *ENIF-a* у Београду којом ће управљати Фонд за иновациону делатност, а у циљу лакшег приступа механизмима финансирања за домаћа иновативна МСП.

5. Међународна сарадња и финансирање

У току 2012. као и текуће (2011.) године, Фонд ће наставити рад на подстицању, успостављању и остваривању сарадње са међународним финансијским институцијама и другим организацијама ради обезбеђивања средстава за финансирање иновационе делатности кроз нове програме финансирања. Фонд ће се фокусирати на:

- Комуникација и рад на припремним документима за потребе припреме и реализације компоненте *IPA III (2012-2014 – OP Regional Competitiveness, & Innovation Grant Scheme)* у износу од €15.0 милиона у циљу подстицања трансфера технологије.
- Учешће у дефинисању пројекта за потребе *Country Partnership* Стратегије Светске банке у области иновација и науке у Србији – *Innovation, science & technology* који има за циљ да развије механизме финансирања за подршку истраживања и иновационих делатности. Пројекат ће се финансирати из средстава кредита Светске банке у износу од \$50 милиона. Даље, заједно са надлежним институцијама Републике Србије Фонд ће радити на припреми и изради документације потребне за уговорање овог кредита и повлачење средстава. Потом, кључна активност Фонда у оквиру овог пројекта биће структурирање начина улагања ових средстава из кредита Светске банке, које ће укључити и улагање у капитал иновативних компанија у Србији.

Поред наведених планираних активности за 2012. годину, Фонд ће наставити са успостављањем сарадње и комуникације са заинтересованим и потенцијалним партнерима из јавног и, пре свега, приватног сектора, као и међународним институцијама и инвеститорима на националном, регионалном и међународном нивоу.

У складу са чланом 15, тачком 5. Статута Фонда за иновациону делатност који је донео Управни одбор Фонда за иновациону делатност на седници одржаној дана 28. фебруара 2011. године а на који је Влада Републике Србије дала сагласност својим решењем 05 број 110-3008/2011 од 21. априла 2011. године („Службени гласник РС”, бр. 029/11), Програм рада за 2012. годину је усвојио Управни одбор Фонда за иновациону делатност на својој VII седници одржаној дана 07.09.2011.

УПРАВНИ ОДБОР
ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Дејан Илић

На основу члана 44, став 2. Закона о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05 и 18/10), Министарство просвете и науке као надлежно за научноистраживачку делатност и технолошки развој је дана 21.11.2011. решењем бр. 451-03-00329/2011-15/2 дала сагласност на Програм рада за 2012. годину Фонда за иновациону делатност, који је у складу са чланом 15, тачком 5. Статута усвојио Управни одбор Фонда за иновациону делатност на својој VII седници одржаној дана 07.09.2011.
